

Strategie Evropa 2020: nedosaženou metou ČR byly vzdělávací cíle, výdaje na vědu a výzkum nebo obnovitelné zdroje

29.6.2022 - | Nejvyšší kontrolní úřad

Nejvyšší kontrolní úřad vydal zprávu o plnění národních cílů strategie Evropa 2020. NKÚ v ní na základě svých kontrol shrnuje, jakým způsobem stát přistoupil k plnění této celoevropské strategie. Pětice strategických cílů na úrovni EU se stala podkladem pro 13 podcílů na národní úrovni. Na konci roku 2020 se v celkovém součtu podařilo dosáhnout 10 z nich, na výsledku se však v nezanedbatelné míře podepsalo nízká ambicióznost některých z těchto podcílů. Naopak neúspěšná byla ČR ve snížení trendu předčasných odchodů ze vzdělávání, v čerpání stanovených výdajů na vědu a výzkum nebo ve snaze zvýšit podíl obnovitelných zdrojů v dopravě. V celkovém součtu však ČR patřila mezi šest nejúspěšnějších z pohledu počtu splněných cílů strategie Evropa 2020.

ČR naplnila sedm z celkem 13 stanovených podcílů ještě před koncem roku 2015. Jednalo se například o snížení počtu osob ohrožených chudobou, zvýšení zaměstnanosti mladých osob, starších osob, žen, ale i celkové zaměstnanosti, zvýšení podílu obnovitelných zdrojů energie a snížení emisí skleníkových plynů. To však svědčí především o tom, že si ČR své cíle nastavila příliš „měkce“, a proto se jich podařilo dosáhnout právě s takto zásadním předstihem.

ČR naopak nebyla úspěšná ve snížení počtu osob předčasně odcházejících ze vzdělávání. Těch mělo být nanejvýš 5,5 %. V roce 2020 však v ČR předčasně opustilo vzdělávací systém 7,6 % osob. To je zhruba o dva a půl procenta více než v roce 2010. Nepodařilo se dosáhnout ani výdajů na vědu, výzkum, vývoj a inovace, které měly být alespoň ve výši 1 % HDP. V roce 2019 tyto výdaje dosahovaly 0,79 %. Podíl obnovitelných zdrojů v dopravě pak ve stejném roce dosahoval 7,8 %, přestože cílovou metou bylo alespoň 10 %.

V době, kdy byla strategie *Evropa 2020* aktuální, zaměřil NKÚ své kontroly na sedm ze 13 podcílů. A právě na možné nedosažení některých cílových hodnot NKÚ ve svých kontrolách poukazoval. Například popsal, jak se ČR nedaří dosahovat stanovených výdajů na vědu, výzkum a inovace ve výši 1 % HDP.

V rámci svých kontrol také NKÚ upozornil například na nízkou schopnost využívat prostředky poskytované z fondů Evropské unie. To se projevilo například v kontrole dotací určených na podporu energetických úspor u veřejných budov v letech 2017 až 2020. Tato kontrola poukázala na to, že stát neumí vždy dostatečně využít připravené evropské peníze. Kontroloři také v rámci svých kontrol popsali, jak nebyly evropské prostředky vždy efektivně využity – například v kontrole podpory zaměstnanosti mladých. NKÚ při této kontrole zjistil, že MPSV rozdělovalo a později i navyšovalo dotace, přestože nezaměstnanost této skupiny obyvatel byla rekordně nízká.

Kromě toho bylo problémem i to, že resorty často nevyhodnocovaly dopad rozdělených dotací ani to, jak peníze pomohly k dosažení vytyčených cílů. Poukazuje na to například kontrola dotací určených na boj s chudobou a na sociální začleňování v letech 2014 až 2017.

Strategie *Evropa 2020* obsahovala cíle, jejichž prostřednictvím se měla EU vypořádat s následky finanční krize z roku 2008. Konkrétně se jednalo o snížení počtu osob ohrožených chudobou nebo sociálním vyloučením o 20 milionů, dosažení investic do výzkumu a vývoje v hodnotě 3 % HDP,

zaměstnanosti nejméně 75 % obyvatelstva ve věku 20 až 64 let, ale i poklesu emisí skleníkových plynů o 20 % a naopak zvýšení podílu obnovitelných zdrojů i energetické účinnosti o 20 %. V neposlední řadě *Evropa 2020* počítala i se snížením podílu dětí předčasně ukončujících školní docházku pod 10 % a naopak zvýšením podílu osob s dokončeným vysokoškolským vzděláním ve věkové skupině 30–34 let na nejméně 40 %.

<https://www.nku.cz/cz/pro-media/tiskove-zpravy/strategie-evropa-2020:-nedosazenou-metou-cr-byly-v-zdelavaci-cile--vydaje-na-vedu-a-vyzkum-nebo-obnovitelne-zdroje-id12635>